

[Forsvarsministeren]

nemføre visse istandsættelsesarbejder på andre. Udgifterne til afhjælpning af de mest åbenbare mangler ved bygninger og installationer i forbindelse med en fortsat midlertidig benyttelse lader sig ikke med sikkerhed opgøre på nuværende tidspunkt, men vil antagelig beløbe sig til 4-8 mill. kr. Når vi i dag ikke er i stand til at anlægge et mere nøjagtigt skøn, beror det på, at vi ikke har kendskab til arten og omfanget af de foranstaltninger, som beboerne siden 1974 har gennemført.

Vi ved, at Christiania er en foretælse med mange aspekter. Vi kan ikke afvise, at afviklingen af Christiania rejser en række sociale og menneskelige problemer. En samlet løsning kan kræve tid, og den tid bør vi give os, når der ikke er noget akut behov for at få området frigjort.

Der er efter regeringens opfattelse håb om, at en afvikling vil møde langt større forståelse, hvis den finder sted på et tidspunkt, hvor der er brug for arealet. På den baggrund drager regeringen følgende konklusion:

Der er nu faldet dom i sagen om Christiania. Den tvivl, som nogle havde, er nu afklaret, regeringen har ikke været i tvivl om, at den havde ret til at afvikle Christiania, men det ville have været angribeligt, om regeringen havde foregrebet den juridiske afgørelse. Nu, da dommen er faldet, har man principielt ret til at afvikle, men regeringen finder det ikke rimeligt at foretage denne afvikling over hals og hoved, netop fordi alle overvejelser om arealanvendelsen ikke er afsluttet. Hele spørgsmålet om dette områdes fremtid, planlægning, bebyggelse, udlægning af park o. lign., må behandles i et udvalg mellem staten og Københavns kommune, for statens vedkommende igennem de interesserede ministerier, dvs. boligministeriet, miljøministeriet, socialministeriet og forsvarsministeriet.

I hvilket omfang der i den forbindelse kan samarbejdes med Christianias beboere, afhænger af, om det vil være muligt for Christiania internt at organisere sig på en sådan måde, at den er samarbejdsduelig.

Efter at dommen er faldet, er der nu tilstrækkelig klarhed til, at man har mulighed for at nå frem til en både midlertidig og mere langsigtet løsning af, på hvilken måde arealet af den gamle Bådsmandsstrædes kaserne kan og skal anvendes. Det er regeringens

håb, at folketinget kan tilslutte sig sådanne bestræbelser.

Tastesen (S):

Vi har nu hørt forsvarsministerens redegørelse med dens gennemgang af en række af de vigtigste elementer i sagen om Christiania, og det, folketinget hermed skal tage stilling til, er, om man ønsker, at dagsordenen af 30. marts 1976 skal stå ved magt, og at Christiania som følge deraf skal ryddes med øjeblikkelig virkning, eller om vi ønsker en ordning, hvor de omtalte arealer fraflyttes på det tidspunkt, hvor de skal bruges til andet. Denne sidste mulighed er vi åbne for i socialdemokratiet.

Vi erkender, at det var en ulovlig ibrugtagelse af statens bygninger, der fandt sted i sommeren 1971, efter at Bådsmandsstrædes kaserne var rømmet af militæret. Det skete under VKR-regeringen, og man veg dengang tilbage for at bruge magt for at hindre, at området blev taget i brug af de beboere, der kom der. Det forstår jeg godt, men i de sidste dages debat er det, som om hukommelsen i denne forbindelse har været temmelig kort. Man glemmer hurtigt, at ansvaret for den situation, der opstod, i virkeligheden var en VKR-regerings, der ikke havde forberedt sig på den situation, der måtte opstå, når så mange boliger pludselig stod tomme i København, der dengang havde mange subsistensløse og boligløse.

Jeg forstår også godt - lad det være sagt med det samme - at man var noget tilbageholdende over for at gribe ind, for det var jo netop de boligløse, de hjemløse, mennesker med store og dybe sociale problemer, med alkoholmisbrug og narkotikamisbrug, som havde taget området i besiddelse. Kort sagt, det var en gruppe dårligt stillede medborgere, der ikke havde fundet sig til rette i vores ellers velfungerende samfund, der havde fundet sig et fristed her. Andre kom til, mennesker, der var stærkere og havde den varme og det overskud af kræfter, der skulle til for at gøre Christiania til en alternativ leveform inden for rammerne af vort samfund. Det må være op til eftertiden at vurdere, i hvilket omfang det er lykkedes at gøre ellers kuede mennesker til mere frie mennesker.

Da den socialdemokratiske regering trådte til i slutningen af september 1971, var Chri-